

біржової торгівлі, що базується на основі врахування цілої низки факторів [3, с. 122].

Таким чином, нормативно-правове забезпечення біржової торгівлі в нашій країні на сучасному етапі розвитку країни не є досконалим, проте формування ефективного правового поля надає можливість учасникам біржових торгів отримати гарантії виконання біржових угод і можливість страхувати цінові ризики. За цих та інших умов біржовий ринок в дійсності стає місцем вільного ціноутворення, що сприятиме високоефективним економічним взаємовідносинам.

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.

2. Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 р. № 1956-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139.

3. Карпенко Л.Ф. Нормативно-правове забезпечення біржової торгівлі в Україні / Л.Ф. Карпенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://globalnational.in.ua/archive/9-2016/25.pdf>

4. Малишко В.М. Виникнення інститутів біржової торгівлі в Україні / В.М. Малишко, І.О. Присяжнюк // Юридичний вісник. – № 1. – С. 116-120.

УДК 346.13+347.113(043.2)

Чайковська А. О., Філюшина А. С., студентки,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Слободська І. А., старший викладач

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ГОСПОДАРСЬКІ ДОГОВОРИ»

За умов економічних перетворень і реформування господарського законодавства одним із ключових завдань вітчизняної правової науки є переосмислення значення договору для обслуговування господарського обороту, оскільки це важливо для організації процесу суспільного виробництва та управління ним, для забезпечення оптимального узгодження різноманітних економічних інтересів. Усвідомлення таких функцій договору вимагає формування нового підходу до нього у сфері господарювання з урахуванням динаміки розвитку відносин, які цей договір упорядковує.

В останні роки в науковій юридичній літературі України теоретичні питання господарського договору не були предметом комплексного, цілісного вивчення. Проте розробка доктринального поняття господарського договору та способів його укладення, а також

використання теоретичних здобутків в процесі правотворення є надзвичайно важливими, оскільки від того, наскільки чітко окреслені межі договорів, які мають назву господарських, залежить якість та адекватність правового регулювання господарської діяльності, ефективність застосування норм права юрисдикційними органами.

Аргументовано, що у становленні теорії права та законодавства про господарські договори слід виділяти п'ять етапів: перший – до початку 20-х років ХХ століття, коли зародилася теорія господарського договору як специфічного виду цивільного договору; другий – з початку 20-х років до 1938 р., коли господарський договір переважно розглядався як інститут господарського права; третій – з 1938 р. до середини 50-х років ХХ століття, коли господарський договір став розглядатися як інститут цивільного права; четвертий – з середини 50-х років до кінця 80-х років ХХ століття, коли почала відновлюватися теорія господарського договору як інституту господарського права; п'ятий – з кінця 80-х років ХХ століття, коли господарський договір як інститут господарського права почав закріплюватися нормативно і перейшов на якісно новий рівень [4].

Констатовано, що основними ознаками, які відрізняють господарський договір від цивільно-правового, є: 1) особливий суб'єктний склад; 2) мета договору; 3) обмежена дія принципу свободи договору. Основними відмінностями господарського договору від адміністративного є: 1) сфера застосування; 2) спрямованість договору; 3) суб'єктний склад. Доведено, що господарський договір виконує такі функції: 1) правового забезпечення тих економічних потреб споживачів, які фінансуються за рахунок державного бюджету; 2) реалізації державних замовлень; 3) спільного уточнення і конкретизації сторонами умов виконання державного замовлення; 4) децентралізованого планування господарської діяльності; 5) впровадження у практику досягнень науково-технічного прогресу; 6) підвищення якості продукції. Обґрунтовано, що укладення господарського договору проходить дві стадії: оферти та акцепту. Немає підстав виділяти стадію протоколу розбіжностей та укладення договору в судовому порядку, оскільки вони носять допоміжний характер і договір може бути укладеним без проходження цих стадій.

Разом з цим, враховуючи статті 208, 638 ЦК та статтю 180 ГК України вбачається недопустимим укладення господарського договору в усній формі, оскільки внаслідок недотримання письмової форми він має вважатися неукладеним. Обґрунтовується доцільність використання усної форми господарського договору у випадку, коли він виконується сторонами у момент вчинення; У зв'язку з відсутністю законодавчо визначеного поняття «момент одержання», вважаємо за доцільне доповнити ч. 1 ст. 640 ЦК України абзацом наступного змісту: «Пропозиція укласти договір та відповідь на неї вважаються такими, що одержані, у момент, коли вони повідомлені особі усно, доставлені будь-

яким способом їй особисто, на її місцезнаходження чи місце проживання».

Проте вважається недоцільним пов'язування моменту, до якого можливо зробити відклик оферти, з моментом її одержання. Цей момент потрібно пов'язати з тим часом, коли адресат дізнався або повинен був дізнатися про її одержання. Також доцільно законодавчо розмежувати терміни «скасування» та «відкликання» оферти [3]. Слід доповнити ч. 1 ст. 225 ГК України положенням про те, що до складу збитків мають входити додаткові витрати, котрі виникнуть у майбутньому, якщо підставою їх є угоди, які були укладені до того, коли особа дізналась або повинна була дізнатись про порушення контрагентом договору і за умови, що запобігти цим витратам сторона не може [1]. Крім того, вважається за доцільне надати сторонам право самостійно визначати можливість стягнення моральної шкоди за порушення договору, не обмежуючись випадками, коли це передбачено законом. Обмеження можливості стягнення пені лише при порушенні грошових зобов'язань вважається не зовсім виправданим, оскільки використання триваючої неустойки є можливим також при негрошових зобов'язаннях. Тому пропонується зняти обмеження можливості використання пені виключно в грошових зобов'язаннях.

Література

1. Господарський кодекс України (зі змін. та допов.) від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
2. Бервено С.М. Проблеми договірного права України: монографія / С.М. Бервено. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 392 с.
3. Цивільний кодекс України (зі змін. та допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
4. Господарське право України: навч. посіб. / за заг. ред. С.В. Несинової. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 564 с.

УДК 346.545/546(477)(043.2)

Чорна М.В., аспірантка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
В. Винниченка, м. Кропивницький, Україна

ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В УКРАЇНІ

Виходячи з елементарних логічних переконань: де існує ринок, там є конкуренція, адже вона є важливою складовою механізму ринкової економіки. Етимологічно термін «конкуренція» походить від латинського